

Aritmetické hry a zábavy

Úvod

In: Karel Čupr (author): Aritmetické hry a zábavy. (Czech). Praha: Jednota českých matematiků a fyziků, 1942. pp. 3–4.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/403028>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

ÚVOD.

Obsah i rozsah pojmu matematické zábavy či hry jest dosti nesnadno určit; to, co dnes nazýváme matematickou zábavou, hrou či hříčkou, bylo by zcela dobře možno nazvati hádankou, pokud jest původu lidového, nebo prostě jen matematickým příkladem, pokud jest původu umělého. Při prvním pojmenování pak nutno klásti důraz na matematický obsah úlohy, při druhém názvu pak se zdůrazňuje zajímavý ráz úlohy vznikající buď neobvyklou její formou nebo jejím poutavým řešením nebo překvapujícím výsledkem. Velmi často jest zajímavá historie úlohy — jinak třebaš i úlohy všední — a jejího řešení nebo ohlas doby a místa, v němž vznikla.

V tomto spisku jsou uvedeny některé úlohy tohoto druhu aritmetické, avšak ani toto pojmenování neodlišuje zcela tyto úlohy od četnějších a nesnadnějších úloh zvaných geometrickými zábavami a hrami, jež má autor v plánu vyložiti ve spisku dalším. Čtenář — snad až na dvě tři místa — vystačí úplně s vědomostmi, jež mu poskytuje střední škola; dalšího a podrobnějšího poučení dostane se mu v bohaté literatuře všech řečí. Největší dílo tohoto druhu jsou dvou-svazkové W. Ahrense: *Mathematische Unterhaltungen und Spiele* (původně o jednom díle), vedle menšího dílka téhož autora *Mathematische Spiele* (*Aus Natur und Geisteswelt*). Velmi oblíbenou četbou byly třídílné H. Schubertovy *Mathematische Mussestunden*, jež péčí dr. F. Fittinga vyšly loni v 7. vydání značně a jen k svému prospěchu shrnutém do jednoho svazku; viz též Dörrie: *Triumph der Mathematik*, dále některé spisy Lietzmannovy, zejména: *Lustiges und Merkwürdiges von Zahlen und Formen*; z francouzské literatury budiž uvedeno: Lucas: *Récréations mathématiques*, 4 díly a Fourrey *Récréations arithmétiques*, 3 díly. S vyššího hlediska o některých úlohách v posledních letech pojednal K. Kowalewski, prof. univ., Drážďany (Dresden).

U nás není dosud soustavnějšího spisu o této věci; některými elementárnějšími úlohami zabývá se Jettmar: Kratochvíle početní a Hercog: Početní a měřické hádanky s některými velmi zajímavými historickými údaji. Nesnadnější úlohy (již svou stylisací) viz Dobrovolného: Dvě stě duševních čtvrthodinek.

V srpnu, 1941.

K. Čupr.